	OBR S.A.	WARUNKI TECHNICZNE	WT-15/OBR PR/PD/104
	IN	Benzyna lotnicza 115/145	wyd. I

1. Przedmiot WT
2. Zakres stosowania przedmiotu WT
3. Podział i oznaczenie
4. Wymagania i badania
 - 4.1. Wymagania ogólne
 - 4.1.1. Dodatki przeciwstukowe
 - 4.1.2. Dodatki barwiące
 - 4.1.3. Dodatki przeciwutleniające
 - 4.1.4. Dodatki antyelektrostatyczne
 - 4.1.5. Trwałość
 - 4.1.6. Pakowanie, przechowywanie i transport
 - 4.2. Wymagania szczegółowe
 - 4.2.1. Badania
 - 4.2.2. Ocena wyglądu zewnętrznego
 - 4.2.3. Pobieranie próbek
 - 4.2.4. Tabela wymagań szczegółowych dla benzyny lotniczej 115/145

Opracował:

1. Beata Boguszewska (*Specjalista ds. Zarządzania Chemikaliami i Technologiami*)


Uzgodnień dokonali:

1. mgr inż. Hanna Laskowska (*Kierownik Zakładu Analitycznego*)
2. Tadeusz Głos (*Kierownik Działu Produktów Naftowych*)

**Zatwierdzam do stosowania
od dnia 05-03-2015**

Stanisław Bartuś

(*Dyrektor Przedsiębiorstwa*)

	OBR S.A.	WARUNKI TECHNICZNE	WT-15/OBR PR/PD/104
	IN	Benzyna lotnicza 115/145	wyd. I

1. Przedmiot WT

Przedmiotem WT jest benzyna lotnicza, która jest mieszaniną węglowodorów, otrzymaną z zachowawczych i wtórnych procesów przeróbki ropy naftowej oraz odpowiednich ilości dodatków przeciwstukowych, barwiących, przeciwutleniających i antyelektrostatycznych.

2. Zakres stosowania WT.

Benzyna lotnicza jest stosowana do napędu lotniczych silników tłokowych.

3. Podział i oznaczenie

Podział – nie dotyczy

Oznaczenie – Benzyna lotnicza 115/145.

4. Wymagania i badania

4.1 Wymagania ogólne

Producent jest zobowiązany dodawać do benzyny dodatki barwiące i przeciwstukowe. Mogą być stosowane również inne dodatki wyszczególnione w niniejszym WT. Producent jest zobowiązany podawać w wystawionym przez siebie świadectwie jakości, nazwę i ilość wprowadzonych dodatków. Benzyna lotnicza powinna być produkowana według jednoznacznie ustalonej technologii.

4.1.1. Dodatki przeciwstukowe

Jako dodatki przeciwstukowe mogą być stosowane mieszaniny związków, zawierające nie mniej niż 61 % (m/m) czteroetyliku ołowiu i taką ilość dwubromoetylenu, aby, na jeden atom ołowiu przypadały dwa atomy bromu. Jako dodatek przeciwstukowy stosuje się płyn etylowy TEL – B firmy Innospec/Alcor.

Ilość dodatku powinna być tak dobrana, aby stężenie ołowiu w gotowej benzynie nie przekraczało 1,28 g Pb/l benzyny.


4.1.2. Dodatki barwiące

Benzyna lotnicza powinna zawierać identyfikujący dodatek barwiący na kolor purpurowy (niebieski w ilości 0,713 mg/l i czerwony w ilości 0,502 mg/l).

4.1.3. Dodatki przeciwutleniające

Dodatki przeciwutleniające zapobiegają tworzeniu się żywic i innych produktów utleniania, a także wytracaniu związków ołowiu. Zawartość dodatku w przeliczeniu na masę aktywnego składnika, nie powinna wynosić więcej niż 12,0 mg/l benzyny.

Jako dodatek przeciwutleniający stosowany jest BHT (2,6-ditertbutylo-4-metylofenol).

	OBR S.A.	WARUNKI TECHNICZNE	WT-15/OBR PR/PD/104
	IN	Benzyna lotnicza 115/145	wyd. I

4.1.4. Dodatki antyelektrostatyczne

Dodatki antyelektrostatyczne dodaje się do paliwa w ilości zapewniającej uzyskanie przewodności zgodnej z wymaganiami wg tabeli wymagań szczegółowych, tj. w zakresie 50 ÷ 450 pS/m. Jako dodatek antyelektrostatyczny stosuje się Stadis 450, stężenie dodatku w paliwie nie powinno przekroczyć 3,0 mg/l.

4.1.5. Trwałość

Benzyna lotnicza spełnia wymagania WT w okresie 2 lat od daty produkcji pod warunkiem właściwego przechowywania.

4.1.6. Pakowanie, przechowywanie i transport

Benzyna lotnicza 115/145 dostarczana jest w specjalnych autocysternach, isotankach i bębnach stalowych dopuszczonych do przewozu benzyn lotniczych.

Należy sprawdzić czy opakowanie, w którym będzie transportowana benzyna jest czyste, suche i nieuszkodzone.

Na każdym opakowaniu jednostkowym w przypadku cystern w dokumentach przewozowych należy umieścić trwale napis zawierający

- Nazwę benzyny
- Ilość benzyny w opakowaniu
- Datę produkcji i nr partii
- Ostrzeżenie o zagrożeniu pożarowym i BHP
- Numer kontraktu na dostawę, jeżeli jest wymagany

Benzynę należy przechowywać w opakowaniach chroniących paliwo przed dostępem powietrza, wilgoci i zanieczyszczeń mechanicznych. W miejscach zabezpieczonych przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych, ogrzewaniem (zbiorniki podziemne z ograniczoną wymianą powietrza). Zastrzeżenie to ma na uwadze ograniczenie zarówno strat związanych z parowaniem jak i utratą najlżejszych składników, co spowoduje zmianę dwóch kluczowych parametrów benzyny: prężność par oraz składu frakcyjnego.

Na cysternach należy umieścić tablice informacyjną z numerami identyfikacyjnymi zagrożeń wg ADR i numerami identyfikującymi materiał UN:


33
1203

4.2 Wymagania szczegółowe

4.2.1 Badania

Dla każdej partii benzyny lotniczej (po zakończeniu komponowania) należy wykonać następujące analizy zgodnie z tabelą wymagań:

- wygląd zewnętrzny,
- barwa,
- skład frakcyjny,
- gęstość w $t=15^{\circ}\text{C}$,
- prężność par w $t=37,8^{\circ}\text{C}$,
- temperatura krystalizacji,
- przewodność elektryczna w temp. 20°C ,
- liczbę oktanową motorową LOM,
- LOM Lean rating – aviation metod,

	OBR S.A.	WARUNKI TECHNICZNE	WT-15/OBR PR/PD/104
	IN	Benzyna lotnicza 115/145	wyd. I

- zawartość żywic obecnych,
- stabilność oksydacyjna w t=100°C, przez 16h,
- zawartość siarki,
- zawartość ołowiu,
- wartość opałową,
- działanie korodujące na miedź,
- oddziaływanie z wodą,
- liczba jodowa,
- zawartość węglowodorów aromatycznych,
- kwasowość,
- oznaczanie odporności na utlenianie – metodą okresu indukcyjnego.

Oznaczenie liczby wyczynowej należy wykonać raz na kwartał.

Normy oraz wymagania dla powyższych oznaczeń zawiera tabela wymagań szczegółowych.

4.2.2. Ocena wyglądu zewnętrznego

Badany produkt należy wlać do szklanego cylindra o średnicy od 40 mm do 50 mm, wykonanego ze szkła bezbarwnego, a następnie ocenić wzrokowo w świetle przechodzącym wygląd zewnętrzny produktu.


Badanie przeprowadzić w temperaturze 20±5°C. Benzyna spełnia wymagania, jeżeli podczas badania jest przezroczystą cieczą, bez osadów, zmętnień i wody.

4.2.3. Pobieranie próbek.


Próbkę należy pobrać ze zbiornika po zakończonym mieszaniu w ilości 5 l na pełen zakres badań wg WT zgodnie z instrukcją nr QI/7.5/01/IN/51 „Ręczne pobieranie próbek”.

4.2.5. Tabela wymagań szczegółowych dla benzyny lotniczej 115/145

Lp	Właściwości	J.m.	Wymagania	Metoda badania
1	Gęstość w temp. 15°C	kg/m ³	Podawać wynik	ASTM D 4052 ASTM D 1298
2	Barwa	-	purpurowa	ASTM D 2392
3	Wygląd zewnętrzny	-	Klarowna, jasna ciecz, bez cząstek stałych i nierozpuszczonej wody w temp. otoczenia	wg p.4.2.2. WT-15/OBR PR/PD/104 ASTM D 4176

	OBR S.A.	WARUNKI TECHNICZNE	WT-15/OBR PR/PD/104
	IN	Benzyna lotnicza 115/145	wyd. I

4	Właściwości przeciwstukowe		-	ASTM D2700
	- liczba oktanowa motorowa, LOM	-	Min. 115	
	- LOM Lean rating – aviation method	-	Min. 145	
	- Liczba wyczynowa *			ASTM D 909
5	Skład frakcyjny :	°C	Podawać wynik	ASTM D 86
	- temp. początku destylacji	°C	Max 75	
	- 10% obj. destyluje do temp.	°C	Min 75	
	- 40% obj. destyluje do temp.	°C	Max 105	
	- 50 %obj. destyluje do temp.	°C	Max 135	
	- 90% obj. destyluje do temp.	°C	Max 170	
	- koniec destylacji	°C	Min 97	
	- wydajność	% (v/v)	Max 1,5	
	- pozostałość	% (v/v)	Max 1,5	
	- straty	% (v/v)	Max 1,5	
	Suma temperatur oddestylowania 10% obj.+50% obj.	°C	Min 135	
6	Zawartość siarki	% (m/m)	Max 0,05	ASTM D 2622 ASTM D 1266 ASTM D 5453
7	Zawartość ołowiu	g Pb/l	Max 1,28	ASTM D 5059 ASTM D 3341
8	Wartość opałowa	MJ/kg	Min 44,0	ASTM D 4529 ASTM D 3338
9	Temperatura krystalizacji	°C	Max -60	ASTM D 2386 ASTM D 7153
10	Działanie korodujące na miedź, przez 2h w temp. 100 °C	Stopień korozji	Max 1	ASTM D 130
11	Zawartość żywic obecnych	mg/100 ml	Max 3	ASTM D 381
12	Oddziaływanie z wodą - zmiana objętości	ml	Max 2	ASTM D 1094
13	Przewodność elektryczna w temp. 20°C	pS/m	50 ÷ 450	ASTM D2624
14	Prężność par w temp. 37,8 °C	kPa	38,5 ÷ 49	ASTM D 5190 ASTM D 5191
15	Liczba jodowa	g J ₂ /100g	Max 2,0	PN-82/C-04068
16	Kwasowość	mg KOH/100cm ³	Max 0,3	PN-85/C-04066

	OBR S.A.	WARUNKI TECHNICZNE	WT-15/OBR PR/PD/104
	IN	Benzyna lotnicza 115/145	wyd. I

17	Zawartość węglowodorów aromatycznych	% m/m	Min 5	ASTM D 1319 PN EN 15553
18	Oznaczanie odporności na utlenianie – metoda okresu indukcyjnego	Godz.	Min 12	PN ISO 7536
19	Stabilność oksydacyjna w t= 100 °C, przez 16 h - Zawartość żywic potencjalnych - Zawartość osadu	mg/100 ml mg/100 ml	Max 6 Max 2	ASTM D 873

*Oznaczenie liczby wyczynowej należy wykonać raz na kwartał.

KONIEC
INFORMACJE DODATKOWE

Instytucja opracowująca WT:
OBR S.A